

24. MEĐUNARODNA NAUČNA KONFERENCIJA
„PEDAGOŠKA ISTRAŽIVANJA I ŠKOLSKA PRAKSA“

24th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
"EDUCATIONAL RESEARCH AND SCHOOL PRACTICE"

**OBRAZOVANJE U FUNKCIJI
MODERNIZACIJE DRUŠTVA** **ROLE OF
EDUCATION IN
MODERNIZATION
OF SOCIETY**

Knjiga rezimea

Book of abstracts

JELENA STANIŠIĆ · MLADEN RADULOVIĆ
UREDNICI/ EDITORS

11. oktobar 2019.
Učiteljski fakultet
Univerzitet u Beogradu, Srbija

October 11, 2019
Teacher Education Faculty
University of Belgrade, Serbia

PROGRAMSKI ODBOR

Predsednik programskog odbora

Dr Jelena Stanišić

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

Prof. dr Sergej Ivanovič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Olga Borisovna Mihajlova

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Stanislav Sergejevič Kudinov

*Filološki fakultet Ruskog Univerziteta
prijateljstva naroda, Moskva, Rusija*

Prof. dr Andreas Oikonomou

*Fakultet za pedagoško i tehnološko
obrazovanje, Solun, Grčka*

Doc. dr. Danijela Makovec Radovan

Filozofski fakultet, Ljubljana, Slovenija

Prof. dr Mile Srbinovski

*Institut za životnu sredinu i zdravlje,
Univerzitet jugoistočne Evrope, Tetovo,
Republika Severna Makedonija*

Prof. dr Katarina Todorović

*Filozofski fakultet u Nikšiću, Univerzitet
Crne Gore, Crna Gora*

Prof. dr Nataša Vlah

*Učiteljski fakultet, Sveučilište u Rijeci,
Hrvatska*

Prof. dr Gordana Mišćević Kadijević

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

Dr Sofija Maračić

*Učiteljski fakultet, Univerzitet u
Beogradu, Srbija*

Dr Emilija Lazarević

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Nikoleta Gutvajn

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Snežana Mirkov

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Milja Vujačić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Jelena Stevanović

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Dušica Malinić

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

Dr Rajka Đević

*Institut za pedagoška istraživanja,
Beograd, Srbija*

PROGRAM COMMITTEE

President

Jelena Stanišić, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

Prof. Sergey Ivanovič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Stanislav Sergejevič Kudinov, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Olga Borisovna Mikhailova, PhD

*Faculty of Philology of the Peoples'
Friendship University in Moscow, Russia*

Prof. Andreas Oikonomou, PhD

*School of Pedagogical and Technological
Education, Thessaloniki, Greece*

Doc. Danijela Makovec Radovan, PhD

*Faculty of arts, Department of
Educational Sciences, University of
Ljubljana, Slovenia*

Prof. Mile Srbinovski, PhD

*Institute for Environment and Health,
South East European University, Tetovo,
Republic of North Macedonia*

Prof. Katarina Todorović, PhD

*Faculty of Philosophy, Nikšić, University
of Montenegro, Montenegro*

Prof. Nataša Vlah, PhD

*Faculty of Teacher Education, University
of Rijeka, Croatia*

Prof. Gordana Mišević Kadivević, PhD

*Teacher Education Faculty of the
University of Belgrade, Serbia*

Sofija Maračić, PhD

*Teacher Education Faculty of the
University of Belgrade, Serbia*

Emilija Lazarević, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Milja Vujačić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Snežana Mirkov, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Nikoleta Gutvajn, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Rajka Đević, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Dušica Malinić, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

Jelena Stevanović, PhD

*Institute for Educational Research,
Belgrade, Serbia*

ORGANIZACIONI ODBOR

Predsednik organizacionog odbora

dr Mladen Radulović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

Članovi

msr Ana Radanović

Institut za pedagoška istraživanja, Beograd, Srbija

msr Ivana Petrović

Učiteljski fakultet u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, Srbija

msr Ljiljana Bojanić

Učiteljski fakultet u Beogradu, Univerzitet u Beogradu, Srbija

ORGANIZATORI SKUPA

Institut za pedagoška istraživanja u Beogradu, Srbija

Dobrinjska 11/3, 11000 Beograd

www.ipisr.org.rs

Filološki fakultet Ruskog Univerziteta prijateljstva naroda u Moskvi, Rusija

Miklukho-Maklaja 61, 17198, Moskva, Rusija

www.rudn.ru

Učiteljski fakultet Univerziteta u Beogradu, Srbija

Kraljice Natlije 43, 11000 Beograd

www.uf.bg.ac.rs

NAPOMENA:

Saopštenja saradnika Instituta za pedagoška istraživanja predstavljaju rezultat rada na projektima „Od podsticanja inicijative, saradnje i stvaralaštva u obrazovanju do novih uloga i identiteta u društvu (br. 179034) i „Unapređivanje kvaliteta i dostupnosti obrazovanja u procesima modernizacije Srbije“ (br. 47008), koje finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije (2011–2019).

ORGANIZATIONAL COMMITTEE

President

Mladen Radulović, PhD

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Members

Ana Radanović, MA

Institute for Educational Research, Belgrade, Serbia

Ivana Petrović, MA

Teacher Education Faculty of the University of Belgrade, Serbia

Ljiljana Bojanić, MA

Teacher Education Faculty of the University of Belgrade, Serbia

ORGANIZERS

Institute for Educational Research

Dobrinjska 11/3, Belgrade, Serbia

www.ipisr.org.rs

Faculty of Philology of the Peoples' Friendship University in Moscow

Miklukho-Maklaya 6, 117198, Moscow, Russia

www.rudn.ru

Teacher Education Faculty, University of Belgrade

Kraljice Natlije 43, 11000 Beograd, Serbia

www.uf.bg.ac.rs

NOTE:

Presentations of the collaborators of the Institute for Educational Research are the results of the projects "From encouraging initiative, cooperation and creativity in education to new roles and identities in society" (No. 179034) and "Improving the quality and accessibility of education in modernization processes in Serbia" (No. 47008), which are financially supported by the Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia (2011–2019).

POLITIČKI KORENI DIRKEMOVOG SHVATANJA ULOGE VASPITANJA I OBRAZOVANJA

Božidar Filipović*

Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Beograd, Srbija

U radu želimo da ukažemo na značaj republikanske misli za Dirkemovo shvatanje vaspitanja i obrazovanja. U sekundarnoj literaturi najčešće se ističu praktični i politički razlozi njegovog interesovanja za pedagogiju. Katolička crkva u Trećoj republici je – u vezi sa njenom ulogom u obrazovanju – doživljavana kao smetnja za dugoročni opstanak Republike. Obrazovanje novih generacija postavljeno je na temelje pozitivnih nauka kako bi se građani vaspitavali u duhu vrednosti novouspostavljene Republike. Proklamovani sekularizam Treće republike se nije mogao pomiriti sa obrazovnim sistemom kojim upravlja crkva. Dirkemov naučni rad je očigledno nosio i određeni politički značaj u Trećoj republici. Zapravo, bio je svojevrsni laički katehizis u obrazovnom sistemu Francuske. Ipak, čini nam se da uloga moralnog vaspitanja u novoj, sekularnoj državi nije bila samo puko provizorno rešenje. Republikanska misao je oduvek isticala značaj obrazovanja, odnosno vaspitanja koje bi omogućilo političku i moralnu stabilnost društvenog poretka. U ovom slučaju mislimo na dela klasika filozofije – Platona, Aristotela, Makijavelija, Monteskjea i Rusoa. Ako je Dirkemova sociologija i pedagogija imala ulogu supstituta katoličke veronauke, onda se sa sigurnošću može tvrditi da je u takvoj ulozi deo i duge tradicije republikanskog vaspitanja. Pomoću heurističkog pristupa pratićemo idejni razvoj republikanske misli o vaspitanju i obrazovanju. Sve navedeno iznosimo kako bismo pokazali na koji način se republikanska tradicija podudara sa projektom izgradnje Treće republike. Dirkemov odnos prema ulozi pedagogije nije puki proizvod određenih biografskih (akademskih) ili političkih kontingentnosti. Ovakav pristup može biti interesantan zbog načina na koji pristupamo razumevanju klasika sociologije i pedagogije. Dela klasika moramo posmatrati i kao proizvod kontinuiteta, a ne samo kroz prizmu njihove originalnosti ili konteksta u kojem su stvarali. U tom slučaju možemo postaviti drugačije interpretacije i posmatrati njihova dela iz drugog ugla.

Ključne reči: Dirkem, republikanizam, Treća republika, obrazovanje.

---

* E-mail: filipovic.bozidar1@gmail.com

POLITICAL ROOTS OF DURKHEIM'S UNDERSTANDING OF ROLE OF UPBRINGING AND EDUCATION

Božidar Filipović*

Faculty of Special Education and Rehabilitation, University of Belgrade, Belgrade, Serbia

In the paper we want to point at significance of the Republican thought for Durkheim's understanding of education and upbringing. The secondary literature usually highlights practical and political reasons for his interest in pedagogy. Catholic Church was in the Third Republic - regarding its role in education - seen as a hindrance to a long-term survival of the Republic. Education of new generations was based on positive sciences so the citizens could be educated in line with the values of newly established Republic. The proclaimed secularism of the Third Republic could not be reconciled with the educational system governed by the church. Durkheim's academic work clearly bore a certain political significance in the Third Republic. Actually, it was a form of profane catechism in the education system of France. However, it seems that the role of moral education in the new, secular state was not merely a tentative solution. Republican thought has always emphasized the significance of education, i.e. upbringing, which would enable political and moral stability of the social order. In this case we allude to the works of prominent philosophers - Plato, Aristotle, Machiavelli, Montesquieu and Rousseau. If Durkheim's sociology and pedagogy acted as a substitute for Catholic catechism, then it is safe to say that so did a long tradition of Republican upbringing. Using a heuristic approach, we will follow conceptual development of the Republican thought on upbringing and education. The purpose of the above stated is to demonstrate how the Republican tradition coincides with the project of building the Third Republic. Durkheim's attitude towards the role of pedagogy is not a mere product of particular biographical (academic) or political contingencies. This view can be interesting because of our approach to understanding of classical authors of sociology and pedagogy. We must also regard the works of classical authors as products of continuity, and not just through the prism of their originality or context within which they created. In that case, we can set different interpretations and view their works from a different angle.

Keywords: Durkheim, republicanism, Third Republic, education.

---

* E-mail: filipovic.bozidar1@gmail.com

ZBORNIK REZIMEA

24. međunarodna naučna konferencija
„Pedagoška istraživanja i školska praksa“

OBRAZOVANJE U FUNKCIJI MODERNIZACIJE DRUŠTVA

Izdavač
Institut za pedagoška istraživanja, Beograd

Za izdavača
Nikoleta Gutvajn

Urednici
Jelena Stanišić
Mladen Radulović

Lektor
Jelena Stevanović

Prevodilac
Biljana Vrcelj

Tiraž
130

Dizajn korica i grafička obrada
Branko Cvetić

Štampa
Kuća štampe plus

ISBN 978-86-7447-147-0

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

37.014:316.72(048)
371:316.32(048)

МЕЂУНАРОДНА научна конференција "Педагошка истраживања и школска пракса" (24 ; 2019 ; Београд)

Образовање у функцији модернизације друштва : зборник резимеа /
24. Међународна научна конференција "Педагошка истраживања и
школска пракса" = Role of Education in Modernization of Society :
book of abstracts / 24th International Scientific Conference
"Educational Research and School Practice" ; urednici ; editors Jelena
Stanišić, Mladen Radulović. - Београд : Институт за педагошка истраживања,
2019 (Београд : Кућа штампе plus). - 129 стр. ; 24 cm

Резимеи на срп. и енгл. језику. - Тираж 130. - Напомене и библиографске
референце уз текст.

ISBN 978-86-7447-147-0

а) Образовање -- Социолошки аспект -- Апстракти б) Образовање -
- Глобализација -- Апстракти

COBISS.SR-ID 279880716